

СПІРНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА І БАЗИ ОПОДАТКУВАННЯ МІСЦЕВИМИ ЗБОРАМИ

Мета. Метою статті є проведення аналізу норм п. 268.4 ст. 268 і п. 268¹.2 ст. 268¹ Податкового кодексу України; перевірка узгодженості об'єкта і бази оподаткування місцевими зборами.

Методи. У ході дослідження використано контент-аналіз, формально-юридичний і логічні методи наукового пізнання (аналіз, синтез, дедуктивна аргументація, узагальнення).

Результати. Відзначено, що 01.08.2024 р. у пп. 268.4.1 п. 268.4 ст. 268 Податкового кодексу України уперше було визначено об'єкт справляння туристичного збору, котрий не узгоджується з базою оподаткування. Для цілей оподаткування під добою тимчасового розміщення розуміють період, протягом якого особа фактично користується послугою з тимчасового проживання. Наведені у статті аргументи переконують, що об'єктом оподаткування туристичним збором є послуга з тимчасового розміщення, отримана фізичною особою – платником збору в місцях для проживання із законодавчо закріпленого переліку. З огляду на зміст розрахункового документа, що засвідчує укладання сторонами договору про надання такої послуги та її оплату споживачем, базою оподаткування туристичним збором може бути як «загальна кількість днів тимчасового розміщення», так і «вартість усього періоду проживання (ночівлі)».

Зауважено, що формально об'єктом оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів визначено частину земельної ділянки, що використовується для надання платних послуг з паркування; базою оподаткування – всю площу земельної ділянки, відведеної для паркування. Звернено увагу на брак економічних підстав для вилучення з об'єкта оподаткування площі машино-місць для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують особи з інвалідністю або особи, що їх перевозять.

Висновки. Визначення об'єкта і бази оподаткування туристичним збором і збором за місця для паркування транспортних засобів, відображені відповідно у пп. 268.4 ст. 268, п. 268¹.2 ст. 268¹ Податкового кодексу України, не узгоджені між собою.

Ключові слова: база оподаткування, збір за місця для паркування транспортних засобів, місце для паркування, місця для тимчасового проживання, об'єкт оподаткування, площа земельної ділянки, відведена для паркування, послуга з тимчасового розміщення, туристичний збір.

Недоступ Катерина,

доктор філософії
(право), головний
державний інспектор
відділу правового
супроводження
діяльності управління
правового
забезпечення
Головного
управління ДПС
у Дніпропетровській
області
orcid.org/0000-0003-
0122-7007
nedostupkateryna@
gmail.com

Гресь Наталія,

кандидат педагогічних
наук, доцент,
доцент кафедри
міжнародних відносин
і аудиту
Національного
технічного університету
«Дніпровська
політехніка»
orcid.org/0000-0003-
2897-714X
Hres.N.L@nmu.one

1. Вступ

Перелік обов'язкових елементів податку закріплено в п. 7.1 ст. 7 Податкового кодексу України (Податковий кодекс України, 2010). Серед них чільне місце посідає об'єкт оподаткування. Адже саме з його появою у суб'єкта господарювання та/або фізичної особи виникає обов'язок обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку/збору в порядку і строки, встановлені законом. Для визначення розміру податкового зобов'язання потрібно знати базу оподаткування – «фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка» (Податковий кодекс України, 2010).

Правильне законодавче формулювання згаданих елементів сприяє адмініструванню обов'язкового податкового платежу.

Відзначимо, що в Податковому кодексі України тривалий час (01.01.2011–26.07.2024) бракувало визначення об'єкта оподаткування туристичним збором. Проте цей обов'язковий платіж успішно справлявся в місцевий бюджет. На цю його «особливість правового регулювання» звертали увагу І. Козинець (Козинець, 2017, с. 215), М. Кучерявенко, Д. Білінський, О. Дмитрик (Кучерявенко, Білінський, Дмитрик, 2013, с. 291), О. Надьон, В. Швидун (Надьон, Шведун, 2020, с. 137) та ін. При цьому А. Калінічев таку ситуацію називає однією із «принципових вад законодавчої регламентації туристичного збору» (Калінічев, 2019, с. 131).

Відомо, що податкова система України налічує два локальних збори – туристичний і збір за місця для паркування транспортних засобів. Їхні законодавчо визначені об'єкт і база оподаткування мають спірні положення, котрі потрібно піддати науковому розгляду.

Мета статті – проаналізувати норми п. 268.4 ст. 268 і п. 268^{1.2} ст. 268¹ Податкового кодексу України, перевірити узгодженість об'єкта і бази оподаткування місцевими зборами.

2. Аналіз об'єкта і бази оподаткування туристичним збором

Відомо, що 26.07.2024 р. на підставі Закону України від 18.06.2024 р. № 3813-IX (ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей

податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства», 2024) набула чинності нова редакція п. 268.4 ст. 268 Податкового кодексу України. Вперше у згаданому кодифікованому правовому акті було встановлено об'єкт оподаткування туристичним збором – це «місця проживання (ночівлі)», визначені пп. 268.5.1 п. 268.5 ст. 268 Податкового кодексу України. При цьому «базу справляння збору» (табл.) залишено без змін. Незважаючи на те, що дефінітивні норми сконцентровано у ст. 14 Податкового кодексу України, чинна редакція пп. 268.4.1 п. 268.4 ст. 268 цього документа містить визначення понять «доба» і «розрахункова година».

Починаючи з 01.01.2011 р. і дотепер у фізичної особи обов'язок щодо сплати туристичного збору виникає тільки у випадку її тимчасового перебування в місцях

Таблиця

**Хронологія змін офіційного визначення бази оподаткування
туристичним збором**

Визначення бази оподаткування у ст. 268 Податкового кодексу України	Період чинності
268.4. База справляння збору 268.4.1. Basisом справляння є вартість усього періоду проживання (ночівлі) в місцях, визначених підпунктом 268.5.1 цієї статті, за вирахуванням податку на додану вартість	01.01.2011 – 01.01.2019
268.4.2. До вартості проживання не включаються витрати на харчування чи побутові послуги (прання, чистка, лагодження та прасування одягу, взуття чи білизни), телефонні рахунки, оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд (віз), обов'язкове страхування, інші документально оформлені витрати, пов'язані з правилами в'їзду	
268.4. База справляння збору 268.4.1. Basisом справляння збору є загальна кількість діб тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі), визначених підпунктом 268.5.1 пункту 268.5 цієї статті	01.01.2019 – 26.07.2024
268.4. Об'єкт та база справляння збору 268.4.1. ... Basisом справляння збору є загальна кількість діб тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі), визначених підпунктом 268.5.1 пункту 268.5 цієї статті	26.07.2024 – дотепер

Джерело: узагальнення авторів за нормативно-правовими актами (Податковий кодекс України, 2010; ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства», 2024; ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів», 2018).

проживання, перелік яких визначено в пп. 268.5.1 п. 268.5 ст. 268 Податкового кодексу України.

Місця для короткострокового проживання гостей і відвідувачів надають суб'єкти господарювання, котрі провадять такі види економічної діяльності (за КВЕД-2010): 55.10 Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування; 55.20 Діяльність засобів розміщування на період відпустки та іншого тимчасового проживання; 55.30 Надання місць кемпінгами та стоянками для житлових автофургонів і причепів; 55.90 Діяльність інших засобів тимчасового розміщування (Класифікатор видів економічної діяльності, 2010). Також фізичні особи на нетривалий термін (до 30 календарних днів) можуть орендувати засіб для проживання у суб'єкта господарювання, котрий надає в оренду й експлуатацію власне чи орендоване нерухоме майно, або скористатись житлом, що належить фізичній особі, не зареєстрованій як суб'єкт підприємництва, на правах власності або на праві договору найму й використовується для надання послуг тимчасового розміщення.

Згідно з ДК 016-2010 згадані суб'єкти надають такі послуги: 55.10 Послуги готелів і подібних засобів тимчасового розміщування; 55.20 Послуги щодо тимчасового розміщування під час відпусток та інші послуги щодо тимчасового розміщування; 55.30 Послуги кемпінгів, стоянок відпочинкових транспортних засобів і причепів; 55.90 Послуги щодо тимчасового розміщення, інші (Державний класифікатор продукції та послуг, 2010).

Офіційно поняття «послуги з тимчасового розміщення (проживання)» визначено таким чином: «діяльність юридичної та фізичної особи з надання місця для ночівлі у засобі розміщення за плату, а також інша діяльність, пов'язана з тимчасовим розміщенням (проживанням), передбачена законом» (Порядок надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), 2006).

Відповідно до наказу Державної туристичної адміністрації України 16.03.2004 р. № 19 у готелі / аналогічному засобі розміщення може бути встановлено «добову або погодинну оплату готельних послуг»; «ціна номера (місця в номері)» формується з урахуванням вартості основних послуг (Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, 2004).

У особи під час її тимчасового проживання у засобах з переліку, закріпленого в пп. 268.5.1 п. 268.5 ст. 268 Податкового кодексу України, не виникає речових прав на чуже майно (Цивільний кодекс України, 2003). (Примітка. У разі укладання договору найму (оренди) житла на короткий термін (до 30 календарних днів) наймач набуває право проживання у ньому за плату (Цивільний кодекс України, 2003)).

Після оформлення документів на проживання (заповнення анкети, реєстрації) «договір про надання основних готельних послуг споживачу <...> засвідчується розрахунковою квитанцією або іншим розрахунковим документом», де одним з обов'язкових реквізитів є «ціна номера (місця

в номері)» (Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, 2004). Найбільш коротким терміном, на який укладається згаданий договір, «вважається <...> одна доба; дія договору в такому разі завершується о 12.00 дня, наступного за днем прибуття споживача» (Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, 2004).

Наведені вище аргументи переконують, що об'єктом оподаткування туристичним збором є «послуга з тимчасового розміщення, отримана фізичною особою – платником збору в місцях для проживання, перелік яких визначено в пп. 268.5.1 п. 268.5 ст. 268 Податкового кодексу України (Недоступ, 2023, с. 273).

Згідно з п. 44.1 ст. 44 Податкового кодексу України «для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік <...> показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів <...> бухгалтерського обліку» (Податковий кодекс України, 2010). Розрахунковий документ, що засвідчує укладання сторонами договору про надання послуги з тимчасового розміщення і її оплату споживачем, наприклад фіскальний чек / чек, містить відомості про кількість діб проживання, «ціну номера (місця в номері)» і загальну вартість послуги з тимчасового розміщення. Отже, базою оподаткування туристичним збором може бути (див. табл.) як «загальна кількість діб тимчасового розміщення» (код одиниці вимірювання «доба» 0174, умовне позначення «доб»), так і «вартість усього періоду проживання (ночівлі)» (код одиниці вимірювання «2454», умовне позначення «грн») (Класифікатор системи позначень одиниць вимірювання та обліку, 1997).

3. Аналіз об'єкта і бази оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів

Об'єкт і базу оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів визначено в п. 268¹.2 ст. 268¹ Податкового кодексу України. З моменту набуття чинності кодифікованим правовим актом (01.01.2011) і дотепер редакція цієї його частини зазнавала змін двічі, а саме у тексті пп. 268¹.2.1:

1. На підставі пп. 2 п. 75 Закону України від 24.12.2015 р. № 909-VIII слова «або міської ради» було замінено словами «міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад» (ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році», 2015).

Вважаємо за доцільне зауважити, що в актуальній редакції ПКУ, оприлюдненій на офіційному вебпорталі парламенту України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>) і єдиному державному вебпорталі електронних послуг Державної податкової служби України (<https://tax.gov.ua/nk/>), у пп. 268¹.2.1 п. 268¹.2 ст. 268¹ бракує згаданих змін. Така ситуація, на нашу думку, неприпустима, адже саме цими інформаційними ресурсами в мережі Інтернет

користуються фахівці обліково-економічного профілю для пошуку нормативно-правових актів.

2. На підставі пп. 1 п. 1 Закону України від 05.12.2019 р. № 334-IX було замінено назву закону, що визначає основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні, вжиту в тексті цієї частини кодексу (ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності підприємств та організацій, заснованих громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю», 2019).

Згідно з пп. 268¹.2.1 п. 268¹.2 ст. 268¹ Податкового кодексу України «об'єктом оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів «є земельна ділянка, <...> спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів <...>, а також комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету, за винятком площі земельної ділянки, яка відведена для безоплатного паркування транспортних засобів, передбачених статтею 30 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» (Податковий кодекс України, 2010).

Нині відповідно до договору, укладеного з органом місцевого самоврядування (відповідним комунальним підприємством, яке створив цей орган), суб'єкт господарювання – платник збору набуває право експлуатувати такі об'єкти: 1) майданчик для платного паркування; 2) спеціально відведену автостоянку, що візуалізується як певна земельна ділянка, гараж, стоянка, паркінг (будівля, споруда, їхня частина), котрі побудовані коштом місцевого бюджету з метою організації паркування.

Базою оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів «є площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету» (Податковий кодекс України, 2010), тобто вся площа об'єкта оподаткування, без вирахування тієї, що використовують для надання послуг паркування на безоплатній основі.

Вважаємо за потрібне звернути увагу на те, що на спеціально відведеному майданчику для платного паркування (автостоянки), окрім місць стоянки транспортних засобів (машино-місце), можуть бути розташовані паркувальні автомати, автоматичні в'їзні та виїзні термінали, контрольно-пропускні пункти, приміщення для персоналу, туалет тощо.

З огляду на назву місцевого податкового внеску об'єктом оподаткування мають бути тільки місця для паркування. Офіційне визначення поняття «місце для паркування» знаходимо в п. 4 Правил паркування транспортних засобів – це «площа, передбачена для стоянки одного транспортного засобу на відведеному для цього майданчику, на якій позначено дорожню розмітку відповідно до Правил дорожнього руху» (Постанова Кабінету Міністрів України № 1342, 2009). Також існує правове поняття «машино-місце – необхідна для встановлення одного

автомобіля площа, до якої входять площі горизонтальної проєкції нерухомого екіпажу з додаванням розривів наближення (захисних зон) до сусідніх екіпажів або до будь-яких перешкод» (Інструкція про порядок проведення технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна, 2001).

Державною податковою службою України «для зручності та допомоги платникам податків у разі складання податкової звітності» було розроблено навчальний відеоролик «Заповнення податкової декларації збору за місця для паркування транспортних засобів» (<https://tax.gov.ua/media-tsentr/videogalereya/videouroki/10717.html>, <https://www.youtube.com/watch?v=eJW3rHwBKnc>). У цьому відео (05:37) податківці зауважують, що відомості про площу майданчика, відведену для паркування осіб з інвалідністю або тих, хто їх перевозить, у додатку до згаданої форми звітності потрібно подавати як податкову пільгу, та роз'яснюють, як у цій ситуації заповнювати гр. 7–9 і 13 документа. Крім того, ДПС наголошує, що «для інших видів місць для паркування (... стоянок ...) це не застосовується».

Потрібно звернути увагу авторів згаданого відео на такі обставини:

1. Відповідно до пп. 14.1.229 Податкового кодексу України стоянка, «побудована за рахунок коштів місцевого бюджету з метою здійснення організації паркування транспортних засобів», – це теж «площа території (землі)». У ДБН В.2.3-15:2007 автостоянку (парковку) визначено, як «спеціально обладнаний відкритий майданчик (площадка) для постійного або тимчасового зберігання легкових автомобілів та інших мототransпортних засобів (Державні будівельні норми України. Споруди транспорту. Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів, 2022). Тому твердження, що на такій стоянці не застосовується згадана «пільга» вважаємо спірним.

2. Офіційне визначення «податкова пільга» закріплено пп. 30.1 ст. 30 Податкового кодексу України. Чинною процедурою справляння збору за місця для паркування транспортних засобів податкові пільги не передбачено. Саме тому органи місцевого самоврядування не мають права встановлювати їх самостійно.

3. У додатку до декларації збору за місця для паркування транспортних засобів наявна гр. 3 «Площа об'єкта оподаткування (кв. м)», де відповідно до пп. 268¹.2.1 п. 268¹.2 ст. 268¹ Податкового кодексу України й потрібно вказувати площу, яку обчислено як різницю між площею земельної ділянки, відведеної для паркування, і тією її часткою, що використовується для надання послуг особам з інвалідністю або тим, хто їх перевозить.

Для того, щоб зайвий реквізит «Податкова пільга» в додатку до декларації збору за місця для паркування транспортних засобів не вводив в оману податківців і платників податку його потрібно вилучити з типової форми цього документа.

Взявши до уваги зміст законодавчо закріпленого алгоритму розрахунку тарифу на послуги з користування майданчиками для платного паркування (Постанова Кабінету Міністрів України № 258, 2010), можна зробити такий висновок: плата за послугу з паркування повністю покриває витрати (у т. ч. і на сплату відповідного місцевого збору), які здійснює суб'єкт господарювання (оператор), у процесі експлуатації всієї

площі об'єкта, який використовується для надання згаданих послуг. Отже, об'єкт оподаткування, визначений нормою пп. 268¹.2.1 п. 268¹.2 ст. 268¹ Податкового кодексу України, без наявних належних економічних підстав зменшує податкові надходження в місцевий бюджет.

4. Висновки

Резюмуючи вищевикладене, констатуємо, визначення в Податковому кодексі України об'єкта і бази оподаткування обох місцевих зборів (п. 268.4 ст. 268 і пп. 268¹.2.1 п. 268¹.2 ст. 268¹) не узгоджені між собою.

Державною податковою службою України визнано цей факт стосовно збору за місця для паркування транспортних засобів (лист № 2074/Н/99-00-24-02-02-09 від 24.04.2023 р.) (Недоступ, 2023, с. 289). Тариф на послуги користування майданчиками для платного паркування повністю покриває витрати (у т. ч. і збір за місця для паркування транспортних засобів) суб'єкта господарювання (оператора), що йдуть на експлуатацію всієї площі об'єкта, задіяного в наданні послуг. Зважаючи на цю обставину та назву місцевого податкового внеску, об'єктом оподаткування потрібно визначити місця для стоянки транспортних засобів (машино-місця), обладнані на спеціально відведеному(ій) майданчику для платного паркування та / або автостоянці (у т. ч. гаражі, будівлі, споруди або їхні частини, побудовані коштом місцевого бюджету), що використовуються для надання послуг з паркування, базою оподаткування – загальну площу місць для паркування (машино-місць).

Доведено, що об'єктом оподаткування туристичним збором є послуга з тимчасового розміщення, отримана фізичною особою – платником збору в місцях для проживання, із законодавчо встановленого переліку. Припускаємо, що автори офіційного визначення об'єкта оподаткування туристичним збором передовсім намагалися пов'язати його з майном, адже процедуру справляння цього місцевого обов'язкового платежу закріплено в розд. XII «Податок на майно» Податкового кодексу України. На жаль, під час нормопроєктування залишено поза увагою направлені К. Недоступ у комітет з питань фінансів, податкової та митної політики ВРУ проєкт змін (Недоступ, 2023, с. 270–285) до ст. 268 ПКУ та його обґрунтування (звернення № 31029Н-1-03/2023/46833 (1131851) від 07.03.2023; лист апарату ВРУ № 04-32/13-2023/59173 від 22.03.2023).

Немає сумніву що, визначаючи зміст об'єкта й бази оподаткування, необхідно зважати на законодавчо закріплену назву місцевого обов'язкового податкового збору, брати до уваги відомості про види економічної діяльності суб'єкта господарювання, що містяться в ЄДР, розумітися на ціноутворенні, мати чітке уявлення про облаштування спеціально відведеного майданчика для платного паркування (автостоянки) тощо.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
2. Козинець І. Г. Особливості правового регулювання місцевих податків і зборів. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 213–216.

3. Фінансове право : підручник / Кучерявенко М. П., Білінський Д. О., Дмитрик О. О. та ін. ; за ред. М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2013. 400 с.

4. Надьон О., Шведун В. Проблеми законодавчого регулювання стягнення туристичного збору. *Державне управління у сфері цивільного захисту: наука, освіта, практика* : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Харків, 18–19 берез. 2020 р.). Харків : НУЦЗУ, 2020. С. 137–140.

5. Калінічев А. А. Проблеми законодавчого регулювання справляння туристичного збору (у розрізі новел Податкового кодексу України). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія «Юридичні науки»*. 2019. Т. 30 (69). № 4. С. 129–134. DOI: <https://doi.org/10.32838/1606-3716/2019.4/21>

6. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства : Закон України від 18.06.2024 р. № 3813-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3813-20#n104>

7. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів : Закон України від 23.11.2018 р. № 2628-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19#n626>

8. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 : прийнято та надано чинності наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11.10.2010 р. № 457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>.

9. Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016:2010 : прийнято та надано чинності наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11.10.2010 р. № 457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v457a609-10#Text>

10. Порядок надання послуг з тимчасового розміщення (проживання) : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.03.2006 р. № 297. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/297-2006-%D0%BF#Text>

11. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг : наказ Державної туристичної адміністрації України 16.03.2004 р. № 19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0413-04#Text>

12. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/435-15#Text>

13. Недоступ К.К. Правове регулювання відносин у сфері справляння місцевих зборів : дис. ... д-ра філос. : 081 Право. НТУ «ДП». Дніпро. 2023. 286 с.

14. Державний класифікатор України. Класифікатор системи позначень одиниць вимірювання та обліку ДК 011-96 : затверджено і введено в дію наказом Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 09.01.1997 р. № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0008217-97#Text>

15. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році : Закон України від 24.12.2015 р. № 909-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/909-19#n637>

16. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності підприємств та організацій, заснованих громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю : Закон України від 05.12.2019 р. № 344-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344-20#n6>

17. Правила паркування транспортних засобів : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 р. № 1342. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1342-2009-%D0%BF#Text>

18. Інструкція про порядок проведення технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна : наказ Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України 24.05.2001 р. № 127. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-01#Text>

19. Державні будівельні норми України. Споруди транспорту. Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів ДБН В.2.3-15:2007. Київ : Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. 53 с.

20. Порядок формування тарифів на послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2010 р. № 258. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/258-2010-%D0%BF#Text>

References:

1. Podatkovyi kodeks Ukrainy: Kodeks Ukrainy № 2755-VI (2010) (Ukraine). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

2. Kozynets, I. H. (2017). Osoblyvosti pravovoho rehuliuвання mistsevykh podatkiv i zboriv [Features of legal regulation of local taxes and fees]. *Porivnialno-analitychne pravo*. No. 5, pp. 213–216.

3. Kucheriavenko, M. P., Bilinskyi, D. O., Dmytryk, O. O. and others. (2013). *Finansove pravo* [Financial law]. Kharkiv : Pravo [in Ukrainian].

4. Nadon, O., Shvedun, V. (2020). Problemy zakonodavchoho rehuliuвання stiahennia turystychnoho zboru [Problems of legislative regulation of tourist tax collection]. Proceedings of the *Derzhavne upravlinnia u sferi tsyvilnoho zakhystu: nauka, osvita, praktyka* (Ukraine, Kharkiv, March 18–19, 2020), Kharkiv : NUTsZU, pp. 137–140.

5. Kalinichev, A. A. (2019). Problemy zakonodavchoho rehuliuвання spravliannya turystychnoho zboru (u rozrizi novel Podatkovoho kodeksu Ukrainy) [Problems of legislative regulation of the collection of a tourist fee (in the context of the changes to the Tax Code of Ukraine)]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Iurydychni nauky*. Vol. 30(69). No. 4, pp. 129–134.

6. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo osoblyvostei podatkovoho administruvannya pid chas voiennoho stanu dlia platnykiv podatkiv z vysokym rivnem dobrovilnoho dotrymannya podatkovoho zakonodavstva : Zakon Ukrainy № 3813-IX (2024). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3813-20#n104>

7. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deiaikykh inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo pokrashchennia administruvannya ta perehliadu stavok okremykh podatkiv i zboriv : Zakon Ukrainy № 2628-VIII (2018). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19>

8. Natsionalnyi klasyfikator Ukrainy (2010). Klasyfikatsiia vydiv ekonomichnoi diialnosti. DK 009:2010: nakaz Derzhavnoho komitetu Ukrainy z pytan tekhnichnoho rehuliuвання ta spozhyvchoi polityky № 457. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>

9. Derzhavnyi klasyfikator produktsii ta posluh DK 016:2010: nakaz Derzhavnoho komitetu Ukrainy z pytan tekhnichnoho rehuliuвання ta spozhyvchoi polityky № 457 (2010). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v457a609-10#Text>

10. Poriadok nadannia posluh z tymchasovoho rozmishchennia (prozhyvannia): zatv. Postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy № 297 (2006). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/297-2006-%D0%BF#Text>

11. Pravyla korystuvannya hoteliamy y analohichnymy zasobamy rozmishchennia ta nadannia hotelnykh posluh: nakaz Derzhavnoi turystychnoi administratsii Ukrainy № 19 (2004). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0413-04#Text>

12. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy № 435-IV (2003). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/435-15#Text>

13. Nedostup, K.K. (2023). *Pravove rehulivannia vidnosyn u sferi spravliannia mistsevykh zboriv* [Legal regulation of relations in the field of collection of local taxes] (PhD thesis). Dnipro : Dnipro University of Technology.

14. Derzhavnyi klasyfikator Ukrainy. Klasyfikator systemy poznachennia odynyts vymiriuvannia ta obliku DK 011-96: zatverdzheno i vvedeno v diiu nakazom Derzhavnoho komitetu standartyzatsii, metrolohii ta sertyfikatsii Ukrainy № 8 (1997). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0008217-97#Text>

15. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo zabezpechennia zbalansovanosti biudzhethnykh nadkhodzhen u 2016 rotsi: Zakon Ukrainy № 909-VIII (2015). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/909-19#n637>

16. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo stvorennia spriyatlyvykh umov dlia diialnosti pidpriemstv ta orhanizatsii, zasnovanykh hromadskymy obiednanniamy osib z invalidnistiu: Zakon Ukrainy № 344-IX (2019). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344-20#n6>

17. Pravyla parkuvannia transportnykh zasobiv: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 1342 (2009). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1342-2009-%D0%BF#Text>.

18. Instruktsiia pro poriadok provedennia tekhnichnoi inventaryzatsii obiektiv nerukhomoho maina: nakaz Derzhavnoho komitetu budivnytstva, arkhitektury ta zhytlovoi polityky Ukrainy № 127 (2001). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-01#Text>

19. Ministerstvo rozvytku hromad ta terytorii Ukrainy (2022). Derzhavni budivelni normy Ukrainy. Sporudy transportu. Avtostoianky i harazhi dlia lehkovykh avtomobiliv DBN V.2.3-15:2007 [State Construction Standards of Ukraine. Transportation facilities. Parking lots and garages for passenger cars *DBN V.2.3-15-2007*]. Kyiv.

20. Poriadok formuvannia taryfiv na posluhy z korystuvannia maidanchykamy dlia platnoho parkuvannia transportnykh zasobiv: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 258 (2010). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/258-2010-%D0%BF#Text>

CONTROVERSIAL ASPECTS OF THE LEGAL DEFINITION OF THE OBJECT AND THE BASE OF TAXATION OF LOCAL FEES

Kateryna Nedostup,

*PhD (Law), Chief State Inspector of the Legal Support Section
of the Legal Support Department of the Main Department
State Tax Service in Dnipropetrovsk region
orcid.org/0000-0003-0122-7007
nedostupkateryna@gmail.com*

Natalia Hres,

*Ph. D. (Pedagogy), Associate Professor,
Associate Professor at the Department of International Relations and Auditing
Dnipro University of Technology
orcid.org/0000-0003-2897-714X
Hres.N.L@nmu.one*

Purpose. The purpose of the article is to analyze the provisions of paragraph 268.4 of Article 268 and paragraph 268¹.2 of Article 268¹ of the Tax Code of Ukraine; to check the consistency of the object and the base of taxation of local fees.

Methods. Content analysis, formal, legal and logical methods of scientific cognition (analysis, synthesis, deductive argumentation, generalization) were used in the course of the study.

Results. It was noted that on August 01, 2024 in subparagraph 268.4.1 of paragraph 268.4 of Article 268 of the Tax Code of Ukraine for the first time defined the object of tourist tax collection, which does not correspond to the tax base. For the purposes of taxation, day of temporary accommodation means the period during which person actually uses the temporary accommodation service. The arguments presented in the article convince that the object of taxation by the tourist tax is the temporary accommodation service received by individual who is taxpayer in places of accommodation from the legally established list. Taking into account the content of the payment document that certifies the conclusion of the agreement on the provision of such services by the parties and its payment by the consumer, the tax base for tourist fee may be either the “total number of days of temporary accommodation” or the “cost of the entire period of stay (overnight stay)”.

It was noted that the formally object of taxation of the fee for vehicle parking spaces is the part of the land plot that is used for the provision of paid parking services; the tax base is the entire area of the land plot allocated for parking.

Attention was drawn to the lack of economic grounds for excluding the area of parking spaces for free parking of vehicles that are driven by persons with disabilities or persons who transport them from the object of taxation.

Conclusions. The definitions of the object and the base of taxation of the tourist tax and the fee for vehicle parking spaces, indicated in paragraph 268.4 of article 268 and paragraph 268¹.2 of article 268¹ of the Tax Code of Ukraine, are not consistent with each other.

Key words: tax base, fee for vehicle parking spaces, parking space, places for temporary residence object of taxation, the area of the land plot allocated for parking, temporary accommodation service, tourist tax.